
Forskergruppe i naturressursrett

Årsrapport 2009

I. Prosjekter

KLIMAPROSJEKTET.

Prosjektet *“Meeting the climate challenge: New legal instruments and issues in national and international energy and climate law”* er finansiert av Norges forskningsråd (tidligere RENERGI-programmet) over 4 år med delfinansiering fra SFT og Enova. Prosjektet startet i september 2006. I tillegg finansierer Advokatfirmaet Thommessen årlig en vitenskapelig assistent.

Gruppen representerer fakultetet i det tverrfakultære forskningsprogrammet *“Miljøendringer og bærekraftig energi”* MILEN ved Universitetet i Oslo. Klimaprojektet bidrar økonomisk og deltar i programmets styringsgruppe og faggruppe.

PhD-stipendiat *Catherine Banet*, tiltrådte september 2006. Hennes avhandlingstema er *‘Promoting sustainable energy market by market-based instruments; design and trading rules for renewable energy and energy efficiency certificates’*.

Dr. juris *Christina Voigt* startet i post doc.-stilling fra 1. januar. Hennes hovedprosjekt er *‘Safeguarding the Environmental Integrity of the Global Carbon Market’*. Hun mottok *IUCN Academy of Environmental Law's Junior Research Scholarship Prize 2009*. Hun har hatt permisjon fra 15. september for å arbeide med klima- og skogspørsmål i Miljøverndepartementet.

Vitenskapelig assistent *Eivind Junker* leverte i juni sin masteroppgave *“Klimaet – nasjonalt gode, friressurs eller fellesarv? Analyse av regimer for internasjonal regulering av drivhusgassutslipp”*.

Halvdags workshop 11. juni: *“Energifondet og Enovas ordninger for statsstøtte til fornybar energi og energieffektivisering i lys av EØS-regelverket”*.

Vitenskapelig assistent *Vilde Hannevik Lien* leverte i januar 2010 sin masteroppgave "*Norske myndigheters handlingsrom ved statsstøtte til fornybar energi. En vurdering av Norges nåværende støtteordning, med særlig fokus på finansieringen*".

Trond Alan Wehn ble ansatt som vitenskapelig assistent i stillingen finansiert av Thommessen. Hans tema er "*Erverv av eiendomsrett til vannfall og utleie av vannkraftverk - strider de norske reglene mot EØS-avtalen?*"

CO2-HÅNTERINGSPROSJEKTET (BIG CO2)

Et delprosjekt som er tilknyttet Klimaprojektet, gjelder *rettslige spørsmål ved karbonlagring/CO2-håndtering*. Dette finansiert av Norges forskningsråd gjennom det tverrfaglige prosjektet BIG CO2 som ledes av SINTEF og med CICERO som en samarbeidspartner.

To masteroppgaver er fullført:

Vitenskapelig assistent *Nina K. Hallenstvedt* leverte i januar 2009 sin masteroppgave "*Statlig finansiering av CO2-håndteringsprosjekter. Statens handlingsrom etter EØS-rettens forbud mot statsstøtte*".

Halvdagsseminar 15. mai med ekstern deltagelse: "*CO2-håndtering – Ny rettsutvikling*".

Halvdagsseminar 29. oktober med ekstern deltagelse: "*Tredjepartsadgang til infrastruktur for transport og lagring av CO₂*".

Vitenskapelig assistent *Tonje Eilertsen* leverte i januar 2010 sin masteroppgave "*Tredjepartsadgang til transportnett og lagringsområder for CO2 – implementering av Europaparlaments- og rådsdirektiv om geologisk lagring av CO2 i norsk rett*".

UTMARKSPROSJEKTET.

Prosjektet "*Utmarksrettigheter og samfunnsendring. Rettigheter, organisering og regulering i norsk utmark i møte med næringsendringer og miljøproblemer*" er finansiert fra to programmer i Norges forskningsråd, JUSISP og AREAL, for 4 år fra og med 2007.

To PhD-stipendiater ble tilsatt sommeren 2007: *Katrine Broch Hauge* med prosjektet "*Småkraftverk, ein studie i samarbeidstiltak i utmark*" og *Nikolai Kristoffersen Winge* med prosjektet "*Kampen om arealene*".

Seminar ble avholdt 4.-5. juni i samarbeid med Skjåkprosjektet og Skjåk allmenning: "Om det tingsrettslige uttrykket og begrepet "tida og tilhøva", med hovedvekt på allmenningsrettslige emner", Grotli Høyfjellshotell.

Vitenskapelig assistent *Kathrine Ørstavik* ble ansatt i januar. Hennes prosjekt gjelder *Finnmarkseiendommens rettslige status*.

Ny vitenskapelig assistent-stilling ble utlyst med frist i januar 2010. *Malin Fosse* fikk stillingen.

Gruppen deltar i det tverrfaglige prosjektet "Grønt partnerskap i norsk natur- og kulturminnevern" (Conservation Covenants in Norway (CoCoviN)) som tar for seg erfaringer med ordningen for frivillig vern av kulturlandskap i landbruket. Prosjektet er finansiert av Forskningsrådet og ledes av Norsk institutt for naturforskning (NINA).

MILJØRETTSPROSJEKTET "CONSISTENCY IN ENVIRONMENTAL LAW" (MILJØ 2015).

Prosjektet "Consistency in Environmental Law" er finansiert av Norges forskningsråd over fire år fra 2008 av programmet Miljø 2015.

Den første PhD-stipendiaten, *Froukje Maria Platjouw*, tiltrådte sommeren 2008. Hennes prosjekt har (foreløpig) tittel "Policy Coherence for Ecological Sustainability - Integrating Law, Economics, and Governance for Sustainable Ecosystem Management".

Den andre PhD-stipendiaten, *Ingrid Wang Andersen*, tiltrådte i august 2009. Hennes prosjekt vil behandle forholdet mellom EØS-rett og norsk rett med fokus på norsk gjennomføring av EFs rammedirektiv for vannforvaltning.

Også den første vitenskapelige assistenten i prosjektet, *Cathrine Aulie*, begynte i august 2009. Hennes prosjekt er "Vern av naturens mangfold i EU og Norge - en sammenligning med vekt på myndigheters plikter og ansvar".

En internasjonal workshop ble arrangert 27.-28 april: "Coherence and Consistency in Environmental Governance". Workshopen var den første i en serie workshops under Nordic Environmental Law and Governance Network (NELN+) og samtidig internasjonalt oppstartsseminar for prosjektet.

Prosjektet finansierte 3 måneder av *Nicolai Nylands* avsluttende arbeid på doktoravhandlingen "Er stater folkerettslig forpliktet til å beskytte naturmiljøet?" Disputasen fant sted 2. oktober. Hans prøveforelesning hadde tittelen "Kan man, med

utgangspunkt i prinsippet om bærekraftig utvikling, oppstille en folkerettslig plikt for stater til å beskytte sitt eget miljø? Hvilken betydning får i tilfelle en slik plikt for suverenitetsprinsippet?"

Gruppen er med i det tverrfaglige prosjektet *"Water Pollution Abatement in a System of Multi-level Governance: A study of Norway's implementation of EUs Water Framework Directive"* (WAPABAT). Prosjektet fikk innvilget støtte fra Forskningsrådet i desember 2009 og vil starte i 2010. Prosjektet ledes av Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR).

KLIMATILPASNINGSPROSJEKTET - ADAPTING TO CLIMATE CHANGE

Prosjektet *"Adapting to climate change through land use planning and nature management: Obligations, rights, and risks"* startet i 2009 og er finansiert med kr. 4,4 mill over Norges forskningsråds program NORKLIMA.

Et oppstartsseminar for prosjektet med eksternt og deltagelse, herunder danske samarbeidspartnere, ble holdt 16. juni.

Prosjektet finansierte besøk av professor Dan Farber, Berkeley University 23.-28. september. I forbindelse med besøket holdt Farber to forelesninger:

- *"Disaster Law as a legal discipline. Curriculum, Research and Law reform"*
- *"Allocating responsibility for Climate Change Adaptation Between Levels of Government"*.

Et heldagsseminar ble 28. September avholdt med Farber og andre utenlandske deltagere: *"Adapting to climate change. Legal issues related in particular to land use planning and nature management"*.

PhD-stillingen ble utlyst 2. gang med frist i november. Det var fire søkere. *Eivind Junker* fikk stillingen og vil tiltre ca. 1. juni.

Den første vitenskapelig assistent-stillingen ble utlyst med frist januar 2010. *Ingeborg Stene* fikk stillingen. Hun vil skrive om vern av marine områder som ledd i klimatilpasning.

ERSTATNINGSSPØRSMÅL I TILKNYTNING TIL VEIANLEGG

Statens vegvesen har hvert år finansiert en vitenskapelig assistent-stilling for studier av erstatningsspørsmål knyttet til veiplanlegging og -utbygging, og det holdes hvert år et seminar i Vegdirektoratet om slike spørsmål med bl.a. presentasjon av vitenskapelig assistent-oppgavene.

Anja Ankerud leverte i januar 2009 sin oppgave *"Reguleringsplaners betydning for erstatning ved ekspropriasjon, med særlig vekt på ekspropriasjon til veg og andre offentlige anlegg"*. Hun presenterte den på det årlige seminaret som ble avholdt 30. april.

Jan Erik Johansen ble ansatt som ny vitenskapelig assistent Han leverte i januar 2010 sin oppgave *"Fradrag i ekspropriasjonserstatningen for fordeler etter vederlagsloven § 9"*.

II. Seminarer/konferanser arrangert av Naturressursgruppen

KONFERANSER OG SEMINARER I REGI AV NATURRESSURSGRUPPEN MED EKSTERN DELTAGELSE:

27.-28. april 2009

Nordisk Workshop "Coherence and consistency in Environmental Governance".
50 deltagere fra de nordiske land.

30. april 2009

Heldagsseminar om erstatningsspørsmål i tilknytning til vei, Vegdirektoratet.
15 deltagere.

15. mai 2009

Halvdagsseminar: "CO2-håndtering - Ny rettsutvikling".
15 deltagere.

4.-5. juni 2009

Seminar om det tingsrettslige uttrykket og begrepet "tida og tilhøva", med hovedvekt på allmenningsrettslige emner, Grotli Høyfjellshotell. 40 deltagere.

11. juni 2009

Halvdagsseminar: Energifondet og Enovas ordninger for statsstøtte til fornybar energi og energieffektivisering i lys av EØS-regelverket.

20 deltagere.

16. juni 2009

"Solstua-seminar" på Voksenåsen, Oppstartseminar for NORKLIMA-prosjektet.

25 deltagere. (Etterfulgt av sommeravslutning hos Hans Chr.)

28. september 2009

Heldagsseminar "Adapting to climate change. Rettslige spørsmål ved tilpasning til klimaendringer, særlig ved arealplanlegging og naturforvaltning." Seminar med Dan Farber og tyske og svenske partnere i prosjektet.

10 deltagere.

29. oktober 2009

Halvdagsseminar: "Tredjepartsadgang til infrastruktur for transport og lagring av CO2".

15 deltagere.

INTERNE SEMINARER M.V.

15. januar 2009

Bokpresentasjon: Voigt, Christina, Sustainable Development as a Principle of International Law.

13. mars 2009

Det tverrfakultære programmet "Miljøendringer og bærekraftig energi" (MILEN) og status i internasjonal klimarettforskning, orientering v/Hans Chr. Bugge og Christina Voigt, diskusjon

2. april 2009

Det nye prosjektet i Naturressursgruppen: "Adapting to climate change" (NORKLIMA-programmet). Innledning ved Hans Chr. Bugge, diskusjon.

17. april 2009

Forslaget til ny naturmangfoldlov (Ot. prp. nr. 52 (2008-2009)). Innføring i lovforslaget v/Inge Lorange Backer.

8. mai 2009

Naturressursboken, utkast til kapitlet om landbruk: Innledning ved Thor Falkanger

23. september 2009

Forelesning av professor Dan Farber, Berkeley University: "Disaster Law as a legal discipline. Curriculum, Research and Law reform"

25. september 2009

Forelesning av professor Dan Farber: Allocating responsibility for Climate Change Adaptation Between Levels of Government".

9. oktober 2009

Prosjektpresentasjon av Vilde Hannevik Lien:
"Enovas støtteordninger til fornybar energi i lys av EØS-retten."

16. oktober 2009

Prosjektpresentasjon av Cathrine Aulie:
"En sammenligning av naturvernregimet i EU og naturmangfoldloven, med vekt på myndigheters og private aktørers plikter og ansvar."

6. november 2009

Prosjektpresentasjon av Jan Erik Johansen:
"Fradrag i ekspropriasjonserstatningen for fordeler på gjenværende eiendom – med vekt på særfordelsvilkåret i vederlagsloven § 9."

20. november 2009

Prosjektpresentasjon av Kathrine Ørstavik:
"Finnmarkseiendommens rettslige status".

23. November 2009

Endre Stavang "På grillen": Utkast til artikkelen "Types and forms of in/consistencies in law, with particular reference to natural resources". Kommentar av professor Anthony Ogus, Manchester.

4. desember 2009

NOU 2009:16 "Globale miljøutfordringer – norsk politikk. Hvordan bærekraftig utvikling og klima bedre kan ivaretas i offentlig beslutningsprosesser". Innledning av utvalgsformannen, direktør Øystein Olsen.

11. desember 2009

Prosjektpresentasjon av Trond Wehn:
"Erverv av eiendomsrett til vannfall og utleie av vannkraftverk - strider de norske reglene mot EØS-avtalen?"

14. desember 2009

Midtveisevaluering Nikolai Winge. Kommentator Inge Lorange Backer.

III. Publikasjoner og eksterne foredrag av Naturressursgruppens medlemmer¹

JENS JOHANNES ANDENÆS*

Norsk havforskningsjurisdiksjon, Masteroppgave, Institutt for offentlig retts skriftserie nr./2009.

INGE LORANGE BACKER

BOKKAPITLER

Miljøretten

Knophs Oversikt over Norges rett (13. utg. v/Kåre Lilleholt, Oslo 2009) s. 656-83.

ARTIKLER

Naturmangfoldloven

Tidsskrift for eiendomsrett nr. 3/2009 s. 182-213.

Naturmangfoldloven – en milepel i norsk miljølovgivning

Nordisk Miljörättslig Tidsskrift/Nordic Environmental Law Journal 2009 s. 35-56.

FOREDRAG

Nytt i miljøretten 2009, Miljørettsforum, Statens forurensningstilsyn, 25. november 2009

¹ Oversikten omfatter ikke alt Naturressursgruppens medlemmer publiserte eller presenterte i 2009. Listen er med noen unntak begrenset til publikasjoner som har tilknytning til gruppens prosjekter Klimaprojektet, Utmarksprosjektet, "Consistency in Environmental Law", Klimatilpasning og prosjektet om veianlegg og erstatning. Kommentarer i Norsk lovkommentar er ikke inkludert. Av foredrag er bare tatt med eksterne foredrag. En rekke presentasjoner på interne seminarer, forelesninger m.v. er ikke med. Arbeider som er under utgivelse er ikke tatt med, heller ikke arbeider av gruppens "assosierte" medlemmer. Forfattere merket * er tidligere vitenskapelig assistenter i Naturressursgruppen som har fått publisert resultatet av vitenskapelig assistent-arbeidet i 2009.

CATHERINE BANET

BOKKAPITLER:

"Energy/non-nuclear"

Yearbook of International Environmental Law Volume 19 (2008), Oxford (desember 2009), s. 288-309, ISSN 0965-1721.

ARTIKLER

"Politiques de soutien aux énergies renouvelables : Norvège et Suède adoptent le principe d'un marché commun de certificats verts pour 2012."

bulletins-electroniques.com, Fransk Utenriksdepartementet, oktober 2009, nr.89.

"Regulering av CO2 utslipp fra skipsfart"

MarIus, Nr.371, s.73-77, 2009.

FOREDRAG

"Grønn energi støttemidler i USA: sammenligning av strukturelle og juridiske utfordringer med Europeisk land",

Nasjonalt Energirettseminar, Kiel, 15. september 2009.

"Perspectives et Analyses des Marchés Européens de l'Environnement"

Séminaire National des Responsables Développement Durable, Groupe Banque Populaire, Perpignan, Frankrike, 30. juni 2009.

HANS CHR. BUGGE

BOK

Lærebok i miljørett, 2. utg., Universitetsforlaget 2009 (ISBN 9788215015675) 224 s.

ARTIKLER

Erstatning for rådhetsinnskrenkninger: Står vi ved et "paradigmeskifte?"

Lov og Rett nr. 5/2009 s. 257-258.

FOREDRAG

Norsk klimapolitikk - overordnede virkemiddelutfordringer. Nye virkemidler i klimapolitikken;

Statens forurensningstilsyn, 3. mars 2009.

The Future Climate Regime: Fundamental Issues of Fairness, Efficiency and Sustainable Development.

Konferansen Beyond Kyoto, 6. mars 2009

The Future Climate Regime: Fundamental Issues of Fairness, Efficiency and Sustainable Development.

Forelesning Reykjavik Universitet, 30. mars 2009.

"Our Common Future" revisited.

Konferansen Global Justice and Sustainable Development, Sheffield University; 26.-27. august 2009.

Hvordan skal hensynet til miljøet ivaretas ved forvaltningens skjønnsutøvelse?

Konferansen "Miljøkrise og finanskriser - hvor går veien videre?" Aulaforum, 1. september 2009.

Environment and energy policy – regulatory choices.

Masterkurs i miljø- og energirett, Århus universitet, 2. oktober 2009.

Environmental/energy regulation in Norway.

Masterkurs i miljø- og energirett, Århus universitet; 2. oktober 2009.

The principle of integration and its dilemmas.

Colloquium of IUCN Academy of Environmental Law, Wuhan, Kina, 2. november 2009.

The internationalization of law: human rights, trade and environment,

Central China University of Forest and Technology, Changcha, Kina, 11. November 2009.

Miljøhensynet i forvaltningens skjønnsutøvelse: Grunnproblemer - og kan de løses?

Statens forurensningstilsyn, Miljørettsforum, 25. november 2009.

KIRSTI STRØM BULL

BOK

Bull, Kirsti Strøm; Winge, Nikolai Kristoffersen.

Fast eiendoms rettsforhold. Universitetsforlaget 2009 (ISBN 978-82-15-01427-2) 160 s.

BOKKAPITLER

Etterord

Bull, Kirsti Strøm; Falkanger, Aage Mare librum og Norge, Vidarforlaget AS 2009, s. 189-196

ISBN 978-82-7990-079-5.

Samerett.

Knophs oversikt over Norges rett. Universitetsforlaget 2009, s. 825-832

ISBN 978-82-15-01406-7. s. 825-832

Alimusreiekti ja sámi vuoigatvuodat.[Høyesterett og samiske rettigheter]
SámioAhpahus Sámi Dutkan Sámi Ásahus. Guovdageaidnu,
 Sámi University College 2009, s. 27-32
 ISBN 978-82-7367-022-9. s. 27-32

FOREDRAG:

Avtaler mellom utbygger og reieiere.

Etterutdanningskurs for jurister i Kautokeino, Juristenes Utdanningscenter, 26.-27. mars 2009

Om "tida og tilhøva" som dynamisk aspekt ved den statiske tingsretten.

Grotli-seminaret, 4.-5. juni 2009.

Den juridiske dimensjon.

Kurs om samiske forhold i Direktoratet for naturforvaltning, Trondheim, 2. oktober 2009.

Forslagene fra Samerettsutvalget 2 og reindriften.

Foredrag over dette tema er holdt for:

NRL, 9. januar 2009

Etterutdanningskurs for jurister i Kautokeino 26. mars 2009

For NRK-journalister i Bodø, 9. juni 2009.

THOR FALKANGER

BOK

Allmenningsrett, Universitetsforlaget 2009, 387 s.

BOKKAPITLER

Odelsretten s. 137-140

Panteretten og andre sikkerhetsrettigheter s. 381-405

Sjørett og transportrett s. 444-459

Knophs Oversikt over Norges rett (13. utg.)

ARTIKLER

Viktige endringer i odelslov, konsesjonslov og jordlov

Lov og Rett s. 451-477

FOREDRAG:

Rettsreglene for bruksrett i allmenning i lys av "tida og tilhøva"

Grotliseminaret, 4.-5. juni 2009.

Litt om de rettslige spørsmål ved etablering av beitelag.

Erfaringskonferanse beiteprosjektet (arrangert av SLF) Oslo, 16. desember 2009

ULF HAMMER

BOK

Petroleumsloven, Hammer, Ulf, et. al.: Universitetsforlaget 2009 (medforfatter)

REDAKTØRANSVAR

European Energy Law Report VI, Intersentia 2009

KATRINE BROCH HAUGE

ARTIKLER

Spørsmål om selskapsform for utmarkseiendom. Aksjeselskap eller samvirkelag? Lovlig omdannelse? Eidsivating lagmannsrett 22. desember 2008 (LE-2008-57314). Hauge, Katrine Broch; Bråthen, Gina. *Nytt i privatretten* 2009 (2) s. 21-23.

FOREDRAG:

"Kommentar til Sondre Rises phd.-prosjekt, UMB, om tilrettelegging for småkraftverk."
Oppstartseminar; 10. mai 2009

"Småkraftverk, samarbeidstiltak i utmark."

Natifo, 1.-2. desember 2009

MARKUS JERKØ*

ARTIKLER:

Det norske formålet "bærekraftig utvikling", Artikkelen er basert på hans masteravhandling som vitenskapelig assistent i Naturressursgruppen.

Tidsskrift for Rettsvitenskap nr. 3/2009 s. 354-388

NICOLAI NYLAND

DOKTORAVHANDLING

"Er stater folkerettslig forpliktet til å beskytte miljøet? : en analyse av tradisjonelle og nye måter å se rettsforholdet mellom stater og miljøet på."

Doktoravhandling forsvart ved Det juridiske fakultet, nr. 18) Unipub, 2009. XV, 480 s

FROUKJE MARIA PLATJOUW

ARTIKLER

'Reducing Greenhouse Gas Emissions at Home or Abroad? The Implications of Kyoto's Supplimentary Requirement for the Present and Future Climate Change Regime'
Review of European Community & International Environmental Law 18:3, 2009
(ISSN 0962-8797)

FOREDRAG

'Valuing Nature in the Multidisciplinary Field of Environmental Governance', på NELN+ Workshop 1 "Consistency and Coherence in Environmental Governance", 27.-28. april 2009.

'The relation between ex-ante impact methodology and consistency in environmental governance', på konferansen "Sustainable Development in Policy Assessment - Methods, Challenges and Policy Impacts", Brussel, 15.-16. juni 2009.

'The Integration of Environmental economics, Politics, and Law in Environmental Governance', NELN+ Workshop 2 "Breaking down the Barriers - Cross-sectoral research and education in the field of environment and natural resources" i Reykjavik, 24.-25. august 2009.

'Environmental Governance based on Value Commensurability'
PhD Seminar in Law and Economics, Oslo, 24. november 2009.

'Consistency in Environmental Law and Governance - Project presentation'
Nasjonalt Doktorgradseminar, Oslo, 21.-23. September 2009.

MARIANNE REUSCH

ARTIKLER

Forkjøpsrett til småbruk. Avtalefrihet og løsningsrett - Borgarting lagmannsrett (LB-2007-125636)
Nytt i privatretten 2009 (2).

Markaloven vedtatt
Nytt i privatretten 2009 (3).

Søksmålskompetanse etter friluftsløven Ankeutvalgets kjennelse HR-2009-1121-U.
Nytt i privatretten, 2009 (3).

Betaling for skiløyper.
Nettstedet langrenn.com 10. desember 2009.

ENDRE STAVANG

ARTIKLER

Bør kommuner rå grunnen alene?
Lov og rett 2009 (1) s. 1-2.

Bokanmeldelse: Øyvind Ravna: Rettsutgreiing og bruksordning i reindriftsområder. En undersøkelse med henblikk på jordskiftelovgivningens virkemidler. Nytt i privatretten 2009 (1) s. 30-30.

Om å holde ord. En juridisk kommentar.
Nytt Norsk Tidsskrift 2009 ;Volum 26.(1) s. 56-59.

On keeping promises.
Norges Banks skriftserie 2009 (39) s. 17-22
ISBN 978-82-7553-491-8 (printed) ISBN 978-82-7553-492-5 (online).

FOREDRAG

Foredrag om forholdet mellom reguleringplaner og servitutter.
Faglig nettverksmøte for plan- og bygningsrett

Kurs
Bar Ilan i Environmental Law and Economics, desember 2009

Types and Forms of In/Consistencies in Law -- with Particular Reference to Natural Resources, NELN consistency-konferansen (V09) og Privatrettens "på grillen" (H09)

GEIR STENSETH

ARTIKLER

Tingsrett. Fikk ikke selveier-setre i statsallmenning.
Nytt i privatretten 2009 (2) s. 20-21.

Bokanmeldelse. Litteratur. Thor Falkanger: Allmenningsrett.
Nytt i privatretten 2009 (3) s. 23-23.

FOREDRAG

"Tida og tilhøva" – noen allmenningshistoriske knagger"
Grotli-seminaret, 4.-5. april 2009.

CHRISTINA VOIGT

BOK

Sustainable Development as a Principle of International Law-Resolving Conflicts between Climate Measures and WTO Law, BRILL/Martinus Nijhoff Publishers (2009).

BOKKAPITLER

'Legal Aspects of Carbon Trading: Kyoto, Copenhagen and Beyond',
Responsibility for the Environmental Integrity of the CDM: Judicial Review of Executive Board Decisions" D. Freestone and C. Streck (eds.), (Oxford: Oxford University Press), 272-294.

Climate Law and Developing Countries: Legal and Policy - Challenges for the World Community' "The Deadlock of the Clean Development Mechanism: Caught between Sustainability, Environmental Integrity and Economic Efficiency" B. Richardson, S. Wood, H. McLeod-Kilmurray and Y. Le Bouthillier (eds.)
(Edward Elgar Publishing) s. 272-294.

'Security: A Multidisciplinary Normative Approach'
Security in a 'Warming World': Competences of the UN Security Council for Preventing Dangerous Climate Change" C. Bailliet (ed.) (Leiden: Brill Publishers), s. 291-312.

REDAKTØRANSVAR

Carbon Finance and Investment,
Werksman, Jacob and Voigt, Christina (eds.) (2009)2 Carbon and Climate Law Review 2009, s.133-197.

Integrating Climate and Energy Security into Law and Policy,
Fauchald, Ole Kristian and Voigt, Christina (eds.) (forthcoming in 2009) 32 Retfærd Nr. 3/125.

ARTIKLER*Sustainable Security*

19 Yearbook of International Environmental Law (YbIEL) 2008, 163-196.

Environmental Integrity and Non-Discrimination in the Norwegian Emissions Trading Scheme, 18:3 Review of European Community and International Environmental Law (RECIEL), 304-311.

Editorial

Fauchald, Ole Kristian and Voigt, Christina (2009) Integrating Climate and Energy Security into Law and Policy, 32 Retfærd Nr. 3/125, s. 1-3.

Editorial: Carbon Finance and Investment,

Werksman, Jacob and Voigt, Christina (2009), 2 Carbon and Climate Law Review, s. 133-34.

BOKANMELDELSE:

Klaus Bosselmann, The Principle of Sustainability (Ashgate Publishing 2009)
19 Yearbook of International Environmental Law 2008.

FOREDRAG:

UiO/SUM, forelesning '*Legal Perspectives on Climate Change*'
Seminar for PhD-studenter, 26.-28. januar 2009.

Forurensning som rettferdighetsproblem: Klimakvotenes jus og politikk.

CULCOM Konferanse, Oslo, 06.februar 2009.

The Future of Climate Investment: Lessons Learned from the CDM

Konferansen '*Beyond Kyoto: Addressing the Challenges of Climate Change*', Aarhus, 05.-07.mars 2009.

The CDM: Balancing environmental integrity, sustainable development and economic efficiency,

Konferansen '*Climate Change: Global Risks, Challenges & Decisions*', København, 10.-12.mars 2009.

'Det globale karbonmarked: Muligheter for korrupsjon og misbruk'

Økokrim, Oslo, 17.mars 2009.

"Environmental Integrity and Non-Discrimination in the Norwegian Emissions Trading Scheme" og *"North-American Climate Cooperation: The Norwegian Climate-Rainforest Initiative"*

International Symposium on Treaty Regimes in Practice, McGill University, Canada, 28.-29. mai.2009.

State Obligations for Sale: The Global Carbon Market and State Sovereignty

Global Environmental Integrity Group, International Conference, Firenze, 25.-30. juni.2009.

'REDD: Legal Challenges'

Sokoine University, Morogoro, Tanzania, 03. September 2009.

'Global klimaforendring og rettslige utfordringer'

UiO/SUM (SUM1000), 14. oktober 2009.

NIKOLAI WINGE

BOK

"Fast eiendoms rettsforhold. Kort og godt". Sammen med Kirsti Strøm Bull.
Universitetsforlaget

FOREDRAG

"Vindkraft i reinbeiteland."

Kurs i reindriftsrett, Juristenes utdanningscenter (JUS), 26. mars 2009.

"Den offentlige kontroll med fast eiendom, med særlig vekt på ny plan- og bygningslov."
Etterutdanningskurs for landmålere, Senter for etter- og videreutdanning (SEVU), 18. april 2009

"Normative virkemidler for en helhetlig arealforvaltning."

Etterutdanningskurs for landmålere, Senter for etter- og videreutdanning (SEVU), 24. august 2009.

"Plan og bygningsloven og forholdet til sektorlovgivningen."

Etterutdanningskurs for kommunale planforvaltere, Senter for etter- og videreutdanning (SEVU), 25. november 2009.

IV. Gruppens medlemmer pr. 31.12. 2009

Faste vitenskapelige ansatte:

Professor	Hans Christian Bugge, leder
Professor	Inge Lorange Backer
Professor	Kirsti Strøm Bull (75 %)
Professor	Erling Eide
Professor	Ulf Hammer
Professor emeritus	Thor Falkanger
Førsteamanuensis	Endre Stavang
Amanuensis	Gert-Fredrik Malt

Midlertidig vitenskapelig ansatte:

Postdoktorstipendiat	Geir Stenseth (75 %)
Postdoktorstipendiat	Christina Voigt (75 %) (permisjon)
Stipendiat	Ingrid Wang Andersen
Stipendiat	Catherine Banet
Stipendiat	Katrine Broch Hauge
Stipendiat	Hanne Sofie Logstein
Stipendiat	Froukje Maria Platjouw
Stipendiat	Marianne Reusch
Stipendiat	Nikolai Kristoffersen Winge

Vitenskapelig assistent	Cathrine Aulie
Vitenskapelig assistent	Tonje Eilertsen
Vitenskapelig assistent	Jan Erik Johansen
Vitenskapelig assistent	Vilde Hannevik Lien
Vitenskapelig assistent	Trond Alan Wehn
Vitenskapelig assistent	Kathrine Ørstavik

Tiltrådt 15. januar 2010:

Vitenskapelig assistent	Malin Fosse
Vitenskapelig assistent	Ingeborg Stene

"Assosierte"

Professor	Ole Kristian Fauchald
Professor	Daniel Rogstad
Førsteamanuensis	Beate Sjøfjell
Postdoktorstipendiat	Hans Morten Haugen

Gjennomføringsstipendiat	Ingunn Ikdahl
Stipendiat	Eve de Coning
Stipendiat	Karen Eg Taraldrud
Stipendiat	Steinar Taubøll

V. Administrasjon

Nordisk Institutt for Sjørett er vertsinstitutt for Naturressursgruppen, og gruppen rapporterer til instituttets bestyrer professor *Trine-Lise Wilhelmsen*.

Førstekonsulent *Henrik Valderhaug Heussche* er gruppens faste medarbeider med praktisk ansvar for arrangementer, gjester, gruppens hjemmeside m.m.

Det har vært nær kontakt med kontorsjef *Kari Marie Pound Davies* og god bistand fra økonomirådgiver *Trond Skjeie* i fakultetssekretariatets økonomiseksjon
